

Henseende, og man skulde vel vogte sig for at søge saadanne Forholdsregler gennemførte under Tvang.

Jeg skal omtale et andet af det samme Mindretals Ændringsforslag, nemlig om Skolebespisning. Det vilde være uretfærdigt at gennemføre dette ude paa Landet ved Tvang i saadanne Kommuner, hvor alle Beboerne ere imod det, og skulde der være enkelte Kommuner, hvor der er nogle Familier, hvis Børn kunde trænge dertil, maatte man hellere understøtte dem ved Understøttelseskasser end ved at anvende Tvang mod alle Beboere. Det gælder i dette Forhold som i saa mange andre, at det er Livet, der skal skabe Lovene og ikke omvendt. Man skal lade de forskellige Impulser og Strømninger saavel paa det materielle som det aandelige Omraade gøre sig uhindret gældende i Befolkningen. Det er dette, Rigsdagen skal være lydhør over for, og som man skal søge at værne og fremme gennem Lovene. Rigsdagen skal ikke lave Love, som man vil tvinge Livet ind under, og derfor kan jeg ikke være med til at gaa den Vej, som det ærede Medlem ønsker.

Jeg skal i Tilslutning til det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (Knop), som nylig havde Ordet, udtale min Tak til Udvalget for de Ændringsforslag, det har stillet til § 10. Det er mig en særlig Glæde, at det nu er kommet dertil, at alle Partier her i Rigsdagen kunne give denne Tanke sin Tilslutning. Det var mig en Glæde at høre det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (Martin Madsen) i forrige Møde udtale, at hvis Højre tidligere havde været imod Friskolebevægelsen, er dette nu en Saga blot. Nu er ogsaa dette Parti med til at støtte denne Skole, og jeg tager det som et Tegn paa, at man ogsaa her i Tinget godt ser, at ligesom det er vor Op-gave at støtte og fremme den offentlige Skole, saa at den mere og mere kan fyldestgøre sin Bestemmelse, maa man ogsaa yde Bidrag til dens Konkurrent, den private Skole, saa at de Strømninger og Impulser, der komme fra denne Side, kunne faa Lov til frit at komme frem i Folket. Det ærede Medlem for Langeland (Guldbrandsen) har ganske Ret, naar han over for Spørgsmaalet om at støtte Lærerne, hvad deres Anciennetet angaar, udtalte, at det var jo Folkets Penge, hvormed man skulde understøtte dem. Ogsaa paa dette Omraade her er der jo Tale om at støtte Folkets Skoler og Folkets Børns Undervisning. Jeg finder det i og for sig meget forstaaeligt,

at man fra alle Sider her i Tinget ønsker at støtte en Skolebevægelse som den fri Skole, der gør et godt og dygtigt Arbejde, og som nyder stor Tilslutning fra Befolkningens Side. Jeg skal som Eksempel paa denne Tilslutning nævne det Skolemøde, som denne Skoleretning afholdt i Odense Fastelavns Mandag, og som samlede mellem 3,000 og 4,000 Mennesker. Jeg vilde meget have ønsket, at den højtærede Minister, naar alle Partier her ere enige, vilde have forsøgt, om det Forslag, som Udvalget stiller til § 10, ogsaa kunde være gennemført i Landstinget. Nu vil jo imidlertid den højtærede Minister stille et særligt Forslag, idet han udtalte, at han havde ikke mindre Velvillie for den fri Skole end Udvalget og Folketinget. Det glæder mig, og det giver mig Haab om, at selv om det, der gennemføres i Aar, ikke skulde blive fuldt ud tilfredsstillende, vil man et andet Aar komme længere frem.

Jeg vil sluttelig yde min Tilslutning til de Udtalelser, der fremkom fra det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (Knop) angaaende Privatskolerens Stilling i Byerne. Vi erindre, at der for nogle Aar tilbage blev stillet et Forslag af det ærede Medlem for Ringkøbing, den nuværende højtærede Kultusminister, om at yde Tilskud til Privatskolerne i Byerne. Det mødte den Gang væsentlig Modstand fra Købstadrepræsentanternes Side. Nu er Forholdet paa dette Omraade ændret, og der er altsaa Haab om, at disse Skoler kunne komme i Betragtning. Det er jo sikkert, at de fri Skoler i Byerne arbejde under samme Forhold, under samme Vilkaar som dem paa Landet. Den højtærede Minister udtalte den Gang, at det var ikke vanskeligt at finde de virkelige Friskoler i Byerne, som ere oprettede af en Del ubemidlede Forældre, der slutte sig sammen for at faa deres Børn underviste. Jeg finder, at det vilde være tidssvarende, om de kom ind under samme Bestemmelser som dem paa Landet, nu da vi mere og mere gaa i den Retning at understøtte de private Skoler, og jeg vil derfor slutte mig til den Tanke, som fremkom fra det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds, at henstille til det ærede Udvalg og den højtærede Minister, om man ikke ved 3die Behandling under en eller anden Form kunde lægge i den højtærede Ministers Haand Afgørelsen af, hvorvidt der bør tages Hensyn til Skolerne i Byerne, og hvilke Skoler i Byerne der